

සොබා දහමේ දුර්ලභ වූ නිර්මාණය - ශිලාජතූ

ශිලාජතූ යනු කුමක්ද? මෙම පැනය ඇසුවහොත් ඔබෙන් බොහෝ දෙනෙකු එයට පිළිතුර නොදන්නවා විය හැකිය. මක් නිසාද එය සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ භාවිතා නොවන, කොහෙන්ම වාගේ වෙළඳපොලෙහි දක්නට නොලැබෙන දූව්‍යයක් වන හෙයිනි. මෙය විශ්මිත මෙන්ම දුර්ලභ සම්පතකි. එහි උත්පත්තිය පිළිබඳව නොයෙකුත් අවිනිශ්චිතතා පැවතියද දැනට පිළිගෙන ඇති කරුණු අනුව මෙය ප්‍රථම දූව්‍යයක් ලෙසට සැලකෙයි.

මෙහි සම්භවය සිදු වන්නේ පෘථිවි දූව්‍යය උපදින සාමාන්‍ය ආකාරයට නොව, අති විශේෂ වූ ක්‍රමයකටය. භාරතයේ හිමාලය වැටිය පාමුල, චින්ධ්‍යා කඳුවැටිය පාමුල, හා නේපාලයේ කඳු වැටි ආශ්‍රිතව පිහිටි ගල්කුරු ශ්‍රිෂ්ම සාතුවේ අධික සුර්යය නාපය කරනකොටගෙන නැවෙයි. නැවී පිලිස්සෙයි. මෙවිට එම පර්වත අතර පැලුම් ඇති වී දාහය උසුලා ගත නොහි හෙලන කඳුරු වැල් මෙන් උකු දූව්‍යයක් එම පැලුම් තුලින් වැස්සෙයි. මෙම දූව්‍යය සනූ වී වියළී යාමෙන් ශිලාජතූ නිර්මාණය වෙයි. මේවා පොළෝ ගැබ තුලදී තාර බවට පරිවර්තනය වූ දිරාපත් ශාක කොටස් ලෙසට ද ඇතමෙක් සැක පහළ කරයි. කෙසේ නමුත් මෙම දූව්‍යය අතිශයින්ම දුර්ලභ වන අතර අචිරාද්දක් තුලදී එක් වරක් පමණක් ඉතා ස්වල්ප වශයෙන් නිෂ්පාදනය වේ. ඉන්දියාවට අමතරව මෙවැනිම දූව්‍යයක් පර්සියාවේ හා ආරාබිකරයේ ගල්කුරු අතර නිෂ්පාදනය වන බවත් ඔවුන් ඊට “මොම්යා” යන නාමය භාවිතා කරන බවත් ශ්‍රත්ථගතව ඇත.

විශේෂිත සම්භවයක් ඇති මෙම දුර්ලභ බනිජයෙහි තවත් විශේෂයක් වන්නේ ඉතාමත් වටිනා ආයුර්වේද ඖෂධයක් ලෙසට සැලකීමයි.

ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් මෙය Asphaltum, Jew's Pitch, Asphalt Mineral Pitch යන නම්වලින් හඳුන්වයි. සිංහලයෙන් “ගල් සෙවල” නම් වේ. නමුත් සිංහලයේදී පවා බහුලව භාවිතා වන්නේ ශිලාජතූ ශෛල්‍යය යන සංස්කෘත නාමයන්ය.

ශිලාජතූවල ප්‍රභේද කීපයක් දක්වා ඇති අතර, ඇතැම් ඒවා කල්පිතයන් මිස ප්‍රායෝගිකව හමු නොවෙයි. ඒවා පහත පරිදිය.

1. ස්වර්ණ ශිලාජතූ
2. රජන ශිලාජතූ
3. ලෝහ ශිලාජතූ
4. නාමු ශිලාජතූ
5. ගෝමුතු ශිලාජතූ
6. කර්පුර ශිලාජතූ

බාහිර පෙනුමෙන් ශිලාජතූ දියසෙවල වේලි ගිය විටක මෙන් දිස් වෙයි. ඇතැම් ඒවා සුදු පැහැ වන අතර එය කර්පුර ශිලාජතූ නමින් දල ඇතැම් ඒවා කර පැහැයට ආසන්න වන අතර ඒවා ගෝමුතු ශිලාජතූ නමින් ද හඳුන්වයි. ගෝමුතු ශිලාජතූ රසයෙන් නිත්ත වන අතර ගවයෙකුගේ මුත්‍රවල ගද ඉන් වහනය වෙයි. ශිලාජතූ ශෝධනය කිරීමෙන් අනතුරුව ඖෂධ සඳහා භාවිතා කරයි. ශෝධනය යනු අපිරිසිදු ඖෂධ පිරිසිදු කර ඖෂධ සඳහා යෝග්‍ය වන සේ පිළියෙල කර ගන්නා වූ ක්‍රියාදාමයකි.

ශිලාජතූවල ශාකමය කාබනික දූව්‍යද, වැලි හා අනෙකුත් පෘථිවි දූව්‍යද අඩංගු වෙයි. මේ ජලයෙහි දූව්‍ය කල විට නද රතු පැහැති ගම් වැනි දූව්‍යයක් ලෙසට පවතින කාබනික දූව්‍යය ජලයෙහි දූව්‍යය වන අතර, වැලි හා අනෙකුත් පෘථිවි දූව්‍යය ඉතිරි වේ. මේවා පෙරහන්කඩකින් පෙරා ලැබෙන දූව්‍යය සන බවට පත් වන තුරු අවිච්චි වියළා ගැනීමෙන් ශෝධිත ශිලාජතූ ලැබේ.

ශිලාජතුවල බෙන්සෝයික් ඇසිඩ් හා බෙන්සෝඒට් විශාල ප්‍රමාණවලින් අඩංගු වන අතර ක්‍රියාකාරී ප්‍රධාන සංයෝග වන්නේ ද ඒවායි.

අශෝධිත ශිලාජත ග්‍රෑම් 100 ක් සැලකූ විට පහත දේ අඩංගු වෙයි.

ජලය	-	8.85g
කාබනික ද්‍රව්‍ය	-	56.20g
බන්ජමය පදාර්ථ	-	34.95g

බන්ජමය පදාර්ථ යටතට පහත දේ අන්තර්ගතය.

නයිට්‍රජන්	1.03g
ලයිම්	7.08g
පොටෑෂ්	9.07g
පොස්ෆරිඩ්ක් ඇසිඩ්	0.16g
සිලිකා	1.35g

ඉන්ද්‍රියානු රසායනික විද්‍යාඥවෞච්ඡරා විසින් කරන ලද විශ්ලේෂණයන්ට අනුව කර පැහැති ශිලාජතුවලට වඩා සුදු පැහැති ශිලාජත ගුණයෙන් ප්‍රබල බව සොයාගෙන ඇත. ශිලාජතුවල ඇල්කලොයිඩ කිසිවක් නැති අතර, ශෝධිත ශිලාජත අශෝධිත ශිලාජත වලට වඩා ජලයේ හා ද්‍රාවණ වල ද්‍රව්‍ය බව ද සොයාගෙන තිබේ.

ශිලාජත නද රතු පැහැති දැල්ලක් සහිත දාහයකින් පුරස්සා ලබාගත් අර් විශ්ලේෂණය කිරීමේදී පහත දේ අඩංගු බව පෙනී යයි"

සිලිකා.	Fe ₂ O ₃	Al ₂ O ₃
CaO	MgO	K ₂ O
So ₃	Nacl	P ₂ O ₅
N ₂		

ශිලාජත ශෝධනය කිරීමේදී, ශාකමය තත්තු බොහෝ ප්‍රමාණයක් පෙරනයේ රැඳෙන බැවින් මෙය ශාකමය සම්භවයක් ඇති ද්‍රව්‍යයක් බවටද සැක පහල වේ. නමුත් එහි අඩංගු රසායනික සංයෝග සලකා බැලීමේදී, ශාකමය සම්භවයට අමතරව සත්ත්වමය සම්භවයක් ඇති බවට ද සැක පහල වෙයි. කඳුකරයේ සතුන්ගේ මල ද්‍රව්‍ය හා මියගිය ශරීර කොටස් පොලෝ ගැබ තුල තැන්පත්ව වර්ෂාව සමග පහලට සේදී ගොස් පර්වත ආසන්නයේ තැන්පත් වී ඇති බවටත් උෂ්ණත්වය අධික ශ්‍රීෂ්ම කාලයේදී පැලෙන ගල් කුහර තුලින් මේවා උණුසුම් බවට පැමිණ ද්‍රව වී පිටවන බවටත් අනුමාන කරයි. මෙහි සම්භවය පිළිබඳව නව දුරටත් පරීක්ෂණ මට්ටමින් සලකා බැලිය යුතුව ඇත. බොහෝ විට මෙය ශාකමය සත්ත්වමය හා බන්ජමය යන තුන් ඇඳුරු සම්භවයක් සහිත සංයෝගයක් විය හැකිය.

සම්භවය පිළිබඳ ප්‍රශ්න තිබුනද මෙහි ඖෂධීය ගුණය පිළිබඳව ගැටළු පැන නොනගී. මෙය විෂබීජ නාශක ක්‍ෂුද්‍ර ජීව නාශක, ප්‍රබෝධ ජනක, මාදු විරේචක, ශ්වසන ව්‍යුහාවේහි උත්තේජක සෙම ශරීරයෙන් පිට කර දමන, වයස්ගත වීම අඩු කරන, පටක සන්ධානය කරන, බඩවැල්වල විෂබීජ නාශනය කරන, මුත්‍රකාරක, ප්‍රදාහ ප්‍රතිරෝධී, මහාර්ස ඔසුවකි.

ආයුර්වේදයේ නිර්මාතෘන් යැයි කිවහැකි තරමේ මහර්ෂීන් වන වරක ආචාර්යවරයාට අනුව ශිලාජත ප්‍රයෝගකොට සුව කල නොහැකි රෝග නොමැති බව දක්වා තිබේ. ආයුර්වේද වෛද්‍යය විද්‍යාවේ බහුලව භාවිතා වන බොහෝ ඖෂධ සඳහා මූලද්‍රව්‍යයක් ලෙසට ශිලාජත යොදාගෙන ඇත. උදාහරණ ලෙසට, වන්දු, ප්‍රහා, වටි, මේහ, වජ්‍ර, රස, ප්‍රමේහ ගජ කේශරී රස ප්‍රමේහ කුලාන්තක රස, සර්පේස්වර රස යන ඖෂධ

දැක්විය හැකිය.

ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාව අනුව පහත රෝග සඳහා ඖෂධයක් ලෙසට ශිලාජතූ තනිව හෝ සාමූහිකව ප්‍රයෝග කරයි.

- මොතු ලිංගික පද්ධතිය ආශ්‍රිත රෝග
- දියවැඩියාව හෙවත් මධුමේහය
- පින්තාශයේ ගල්
- සංගමාලය
- ප්ලිහා ප්‍රදාහ
- උද්ගාරය (නිතර උගුරට ඒම)
- පණු රෝග
- ආහාර අපිරණය
- අශීස්
- මුත්‍රාශ, මුත්‍ර ප්‍රනාල ගල්
- මුත්‍ර පිටවීම ඇතහිටීම
- මානසික අවපාතනය
- ස්නායු පද්ධතිය ආශ්‍රිත රෝග
- ක්ෂය රෝගය
- වර්ම රෝග
- රක්ත හීනතාවය
- මාස් ශුද්ධිය ඇති නොවීම හෝ අක්‍රමවත් වීම

රක්ත හීනතාවය සමාජයේ බෝ නොවන වසංගතයක් ලෙස පැතිරී යන නිසාව මාරයෙකු ලෙසට හැඳින්විය හැකිය. මධුමේහය හෙවත් දියවැඩියාවට ශිලාජතූ මහාර්ස ඔසුවකි. මෙමගින් රුධිරයේ හා මුත්‍රවල සීනි ප්‍රමාණය අඩු කරයි. අනෙකුත් ඖෂධ සමග සංයෝග නොකොට ශිලාජතූ තනිකරම ප්‍රයෝග කරන්නේ නම් එය කිරි හෝ මුද්දික ඵල යුෂ සමග පානයට දීම යෙහෙකි.

වෛද්‍යවරුන් විසින් ප්‍රතිකාර කිරීම අත්හැර දමනු ලැබූ රෝගියෙකුට වුවද ශිලාජතූ

ක්‍රමානුකූලව ප්‍රයෝග කිරීම මගින් පුනර්ජීවනය ලබා දිය හැකි බව පුරාණ ආයුර්වේද ග්‍රන්ථවල සඳහන් වෙයි.

මෙවන් වටිනා දුර්ලභ ඖෂධයක් වන ශිලාජතූ සඳහා ආයුර්වේද වෛද්‍යය විද්‍යාවේ ප්‍රබල ස්ථානයක් හිමි වුවද සාමාන්‍ය ජනයා තුළ අනිකුත් ඖෂධ පිළිබඳව ඇති දැනුමට සමාන හෝ අවම අවබෝධයක්වත් මේ පිළිබඳව නැත.

මේ ලිපිය මගින් ස්වභාවධර්මයේ මෙම දුර්ලභ නිර්මාණය පිළිබඳව මද පමණින් හෝ අවබෝධයක් ලැබුණේනම් ලිපියේ පරමාර්ථය සඵල වෙයි.

ගම්පහ වික්‍රමාරච්චි ආයුර්වේද වෛද්‍යය විද්‍යාලයේ කාය විකිත්සා අංශයේ ප්‍රදර්ශිකා ආයුර්වේද වෛද්‍යය

ශාන්ති ජයසිංහ. (බී.ඒ.එම්.එස්.).